

УДК 659.2:316.774

О. Воробйова

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СТАНОВЛЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

Здійснено ґрунтовний теоретико-методологічний аналіз сутності інформаційного суспільства, відповідно до чого ідентифіковано основні методологічні проблеми його становлення. Наведено сучасні дослідницькі підходи до його розуміння у межах сучасної західноєвропейської та пострадянської науки, що дозволило виявити безпосередній вплив на становлення електронного бізнесу та реалізації відповідних інформаційно-комунікативних технологій у соціально-економічній сфері держави.

Ключові слова: інформаційне суспільство, інформаційні технології, інформаційна економіка, електронний бізнес, електронна комерція.

Наприкінці ХХ ст. під впливом науково-технічного прогресу відбулися суттєві зміни геополітичної, соціальної та економічної системи суспільства. Бурхливий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) кардинально змінив обличчя світу, призвів до нових, нечуваних можливостей розвитку людської цивілізації. Це свідчить про те, що інформаційний вплив на державу, суспільство, громадянина нині є значно ефективнішим, ніж політичний, економічний і навіть військовий. Широке застосування та розвиток високих інноваційних технологій, перебудова соціальних структур, трансформація геополітичної ситуації – все це стало передумовою появи нового рівня розвитку людства – інформаційного суспільства, яке і створило передумови виникнення електронного бізнесу як нового засобу ефективної організації економічного сектору.

Вперше ідею становлення інформаційного суспільства було сформульовано наприкінці 60-х рр. ХХ ст. у межах концепції Токійського професора *Ю. Хаяші*. Деякі дослідники окремі тенденції виникнення інформаційного суспільства вбачають ще до 60-х рр. у працях таких вчених як Ф. Махлупом (США) [1] і Т. Умесао (Японія) [2], поклавши тим самим початок теорії за цією назвою. Доцільність створення такої концепції вчені пов'язували із необхідністю поширення комп'ютерних технологій як основного засобу розвитку японського суспільства особливо, що стосується його економічної сфери. Концепція “інформаційного суспільства” вказала на принципово важливу рису постіндустріального суспільства, розкривши сутність розуміння властивостей інформації та її зростаючу роль у житті суспільства. На думку більшості дослідників, інформаційне суспільство є складовою теорії постіндустріального типу суспільного розвитку.

У межах сучасної науки існує значна кількість підходів, яка забезпечує формування власного розуміння сутності інформаційного суспільства. Більше того, скільки існує дослідницьких підходів, стільки ж й існує визначень інформаційного суспільства лише з певною методологічною відмінністю.

Термін “інформаційне суспільство” зайняв міцні позиції у лексиконі закордонних політичних діячів різного рівня. Саме з ним пов'язують майбутнє своїх країн багато керівників. Найбільш помітно це проявляється у діяльності адміністрації Президента США (національна інформаційна інфраструктура), Ради

Європи (інформаційне суспільство), Канади, Великобританії (інформаційна магістраль) [3]. Не відстають у розробці відповідних програм і концепцій розвитку інформаційних і телекомунікаційних технологій (далі – ІТТ) інші держави Європейського співтовариства та азіатські країни [4].

На думку Д. Лайона інформаційне суспільство виражає ідею нової фази в історичному розвитку передових країн... передбачає створення нового соціального зразка, що є результатом “другої індустріальної революції”, яка переважно ґрунтується на мікроелектронній технології” [5]. Саме тому включення людей в інформаційне суспільство характеризує “втягування у безпрецедентне розмаїття інформаційно орієнтованих типів робіт. Наукові й технічні працівники збирають і продукують інформацію, менеджери й фахівці опрацьовують її, викладачі й працівники комунікаційної сфери поширюють її. Цей процес “інформатизації” не залишає недоторканою жодну сферу соціальної активності: від повсякденного життя до міжнародних відносин та від сфер дозвілля до виробничих відносин” [6].

На думку К. Нордстрема “інформаційне суспільство відрізняється від суспільства, у якому домінують традиційна промисловість і сфера послуг тим, що інформація, знання, інформаційні послуги, і всі галузі, пов’язані з їх виробництвом (телекомунікаційна, комп’ютерна, телевізійна тощо) ростуть більш швидкими темпами, а також є джерелом нових робочих місць, стають домінуючими в економічному розвитку” [7]. Це свідчить про те, що саме розвиток інформаційного суспільства є тією практико-прикладною та методологічною основою, яка закладає підвалини для становлення електронного бізнесу як нової моделі реалізації економічних інтересів громадян, яка у майбутньому стає формою реалізації нової економіки.

Важлива роль у контексті становлення інформаційного суспільства належить дослідженням американського соціолога Д. Белла та його праці “Прихід постіндустріального суспільства”, де ним було чітко визначено, що основу становлення постіндустріального суспільства становлять теоретичні знання, які і є визначальним принципом його функціонування, джерелом інновації та формування політики [8]. Саме у цей період виникає нова форма діяльності фахівців, які застосовують новітні досягнення науки і техніки у різних сферах суспільного життя, починаючи з економіки і закінчуючи духовною сферою. Таким чином, на початку 70-х рр. відбувається формування нової ідеології інформаційного суспільства. Особлива цінність підходу Д. Белла до з’ясування сутності інформаційного суспільства полягає саме у його спробі чітко ідентифікувати його принципову відмінність від постіндустріального суспільства, визначити їх тотожні та протилежні сторони. З огляду на це, характерною ознакою функціонування інформаційного суспільства є визнання інформації як основного інструменту суспільного розвитку, який призводить до виникнення нової соціальної структури, яка регламентується інформаційними факторами.

Метою статті є здійснення теоретико-методологічного аналізу сутності інформаційного суспільства та його впливу на становлення електронного бізнесу. Досягнення цієї мети обумовлює доцільність: систематизації основних підходів щодо становлення інформаційного суспільства у контексті західноєвропейської науки; аналіз основних тенденцій розвитку інформаційного суспільства та факторів ефективності його впливу на становлення технологій електронного бізнесу.

Важливий аспект у контексті розгляду згаданої проблеми полягає у з’ясуванні основних факторів впливу інформаційного суспільства на сучасну людину, тобто як

воно призводить до зміни характеру її діяльності, адже ще Д. Белл писав про те, що саме інформаційне суспільство забезпечує перехід від виробництва речей до виробництва послуг [9]. Внаслідок цього, цінність людського фактора в організації системи суспільної діяльності значно знижується, оскільки більшість функцій її діяльності підміняється спеціальними технологіями. Це, відповідно, у 60 – 70-і рр. призвело до “колосального перевищення кількості службовців порівняно із кількістю робітників, як безпосередніх суб’єктів реалізації відповідних технологій” [10].

Це визначення суспільства нового типу дало поштовх науковій громадськості з розвитком новітніх інформаційних і комунікаційних технологій більш ретельно розглядати саме інформаційні чинники становлення майбутнього. Це усвідомив і сам Д. Белл, який дещо пізніше почав активно використовувати термін “інформаційне суспільство”. Саме Д. Белл на сьогодні вважається одним із основоположників концепції “інформаційного суспільства”, одним із перших, хто виділив його характерні ознаки. Визначення ним згаданого поняття цікаве історичністю свого підходу, за яким він визначає сутність нового суспільства через зміни, що відбуваються в суспільстві сьогодення, виділяючи і підкреслюючи саме ті ознаки, що будуть відрізняти “післяреволюційне” суспільство від нинішнього [11].

Більш детально питання інформаційного суспільства висвітлювали Е. Тоффлер у книзі “Третя хвиля” [12], Ж. Бодріяр – “Система речей” [13], М. Кастельс – “Інформаційна епоха: економіка, суспільство і культура” [14] та інші.

Але так чи інакше, поштовх йде саме від розвитку техніки, передусім інформаційно-телекомунікаційної, до якої належать комп’ютери, мережі тощо. Технологічний прогрес стає основою нового суспільства і це явно видно на прикладі розвинутих країн, що дозволяє провідним вченим акцентувати увагу на тому, що суспільство в нову епоху “стає електронним” [15].

Набагато раніше З. Бжезинський визначив це суспільство як те, “що формується у всіх відношеннях під впливом сучасної техніки та електроніки”, і де водночас, “індустріальні процеси вже не є вирішальним фактором соціальних змін і еволюції образу життя, соціального устрою та моральних цінностей” [16].

Інший мислитель, Е.Тоффлер, який теж є одним із головних ідеологів інформаційного суспільства, не дає однозначного визначення новій цивілізації, але через всі свої твори проводить думку про її принципово новий тип, що є новим кодексом поведінки і виводить людство за межі концентрації сили, коштів і влади [17]. Таким чином, за О.Тоффлером, прихід інформаційного суспільства приводить до кардинальної зміни соціальної структури суспільства, основу якої становить “не відношення форм власності, а інтелектуальна кваліфікація, працьованість в інтелектуальну технологію”. Він називає цей прошарок населення когнітаріатом і передірає йому роль структурного детермінатора у майбутньому [18].

Інші дослідники пов’язують нове суспільство з розвитком комунікаційних мереж та й інтерпретують його в цьому контексті. З’являються концепції суспільства мережевого інтелекту (Д. Тапскотт), підкреслюється мережеве спрямування майбутніх соціальних структур (М. Кастельс) та інші. Суспільство в цих концепціях є стійкою мережею, павутиною (схожою на Інтернет із технологічного боку) інформаційних зв’язків та взаємодій, причому до того ж структури набувають всі рівні соціальної організації. Провідний соціолог М. Кастельс відзначає, що відтепер “глобальні мережі інструментального обміну селективно підключають або

відключають індивідів, групи, райони і навіть країни відповідно до їхньої значущості для виконання цілей, що обробляються в мережі, у безперервному потоці стратегічних рішень” [19]. Через це становлення суспільства такого типу набуває глобального спрямування, торкаючись усіх без винятку країн і соціумів. Але положення і статус цих акторів вже буде залежати від них самих, від їх політики та потенціалу, а також ступеня включеності в ці процеси.

На теренах колишнього СРСР ця проблематика розробляється менш активно, зважаючи на ступінь відсталості цих країн у розбудові інформаційного суспільства, хоча тут необхідно виділити такі фундаментальні праці: “Становлення глобального інформаційного суспільства: проблеми та перспективи” А. Чернова, “Філософія комп’ютерної революції” А. Ракітова, “Духовний сенс Інтернету” Л. Тіраспольського тощо.

Із позицій В. Іноземцева сутність інформаційного суспільства складається із концепцій інформації, які забезпечують прогрес суспільства та відповідні досягнення експериментальної науки і базуються на розвитку теоретичного знання” [20]. Причому ця тенденція усе більш підсилюється, тому що обсяг знань у світі до кінця ХХ ст. зріс вже вдвічі, а обсяг інформації, таким чином, збільшився у понад 30 разів. Це цілком могло призвести до виникнення нового типу соціальної організації – інформаційного суспільства.

На думку російського дослідника О. Ракітова ”прихід інформаційного суспільства характеризується формуванням ефективного інформаційного соціуму в межах якого: будь-який індивід, група осіб, підприємство чи організація у будь-якій точці країни й у будь-який час можуть одержати за відповідну плату чи безкоштовно на основі автоматизованого доступу і систем зв’язку будь-яку інформацію і знання, що необхідні для їхньої життєдіяльності і рішення особистих і соціально значимих задач; у суспільстві виробляється, функціонує і доступна будь-якому індивіду, групі чи організації сучасна інформаційна технологія; існують розвинуті інфраструктури, що забезпечують створення національних інформаційних ресурсів в обсязі, необхідному для підтримки науково-технологічного і соціально-історичного прогресу, що постійно прискорюється; відбувається процес прискореної автоматизації і роботизації всіх сфер і галузей виробництва та управління; відбуваються радикальні зміни соціальних структур, наслідком яких виявляється розширення сфери інформаційної діяльності і послуг” [21].

Сучасний етап розвитку інформаційного суспільства характеризується фундаментальними змінами майже у усіх сферах буття людини: економічній, соціальній, політичній, культурній. Усі вони відбуваються під величезним впливом глобального інформаційного суспільства, яке проголошує інформацію, знання та постійне самовдосконалення особистості рушійними силами суспільного прогресу. Як зазначається в Окінавській Хартії глобального інформаційного суспільства, що була ухвалена лідерами “великої вісімки” 20 липня 2000 р., “інформаційно-комунікаційні технології є одним з найважливіших факторів, що впливають на формування суспільства ХХІ століття” [22]. Настає якісно новий етап у розвитку процесів обміну інформацією. Інтенсивне впровадження та переплетення локальних та глобальних інформаційних мереж створює принципово нові засоби інформаційного обміну та інструменти впливу на масову свідомість, посилюючи значення соціально-психологічних, культурних та духовних аспектів становлення глобального інформаційного суспільства. З огляду на це, актуальними є проблема формування моральної особистості в інформаційному соціумі, вивчення позитивних

та негативних факторів, що впливають на цей процес, наслідків впливу масового суспільства і культури на світосприйняття та духовний розвиток індивідуума, процесів впливу засобів масової інформації (далі – ЗМІ) та Інтернету на свідомість особистості, розробка методів застосування інформаційних технологій із метою забезпечення рівних умов та можливостей морального розвитку всіх людей, незважаючи на соціально-майновий стан, національність, політичні вподобання, конфесійну приналежність, особливості світосприйняття [23].

В Україні зокрема проблема інформаційного суспільства сформувалась первинно в межах різних кібернетичних теорій. На думку академіків В. Михалевич, І. Сергієнко, О. Кухтенко, О. Івахненко, особливістю становлення інформаційного суспільства є його інтелектуалізація [24]. Розроблені українською школою підходи, такі як штучний інтелект, нові підходи до розробки електронно-обчислювальних машин тощо, характеризувалися як новий якісний рубіж у світовій кібернетиці. Вони були найперспективнішими і базувалися на відтворенні механізму діяльності мозку людини. Ці концепції стали основою Національної програми інформатизації, прийнятої Верховною Радою України в 1998 р. [25]. Цей фактор наводить на роздуми, про те, що саме Україна змогла в 1952 р. створити третій у світі комп'ютер після США та Великобританії, саме Україна сформувала всесвітньо відому школу в галузі кібернетики та обчислювальної техніки на чолі з академіками С. Лебедєвим і В. Глушковым [26]. Ще у 70 – 80 роки ХХ ст. академік В. Глушков сформулював низку дуже важливих ідей, пов'язаних із інформатизацією суспільства, зокрема з упровадженням електронних грошей, розробкою державних автоматизованих систем управління (далі – АСУ) тощо, які у поєднанні дають можливість говорити про формування інформаційного суспільства [27].

Важлива роль у дослідженні сутності виникнення інформаційного суспільства та його впливу на становлення електронного бізнесу в українській науці належить дослідженню М. Згуровського. Так, на його думку, “нові можливості, які несе з собою інформаційна революція, створюють виклик традиційним системам генерування, розповсюдження та передачі знань, тобто системам науки й освіти. Потужні бази даних і знань відіграють роль гігантських “сховищ” для нескінченних фактів і базових даних у всіх сферах людської діяльності, а глобальні комп'ютерні мережі стають потужними інструментами для високошвидкісного доступу до цієї інформації з будь-якого кутка світу [28].

Важливим критерієм переходу суспільства до інформаційної стадії розвитку може бути відсоток населення, зайнятого в сфері послуг:

– якщо в суспільстві більше 50 % населення зайнято в сфері послуг, то наступила постіндустріальна фаза його розвитку;

– якщо в суспільстві більше 50% населення зайнято в сфері інформаційно-інтелектуальних послуг, суспільство стає інформаційним [29].

Інформаційна сфера поступово стає фундаментальним базисом усіх видів економічної діяльності – від фінансово-кредитних операцій до промислового і сільськогосподарського виробництва, бо вона виконує найважливішу функцію – інформаційне забезпечення господарської діяльності та керівництво нею. Отже, вирішальним чинником, що забезпечує реальне буття та життєдіяльність сучасного розвиненого суспільства, є інформація. Зрозуміло, що сучасне матеріальне виробництво набуває розвитку в принципово нових умовах, серед яких, по-перше, наростаюче вичерпування природних ресурсів, і особливо тих, що не поновлюються; по-друге, екологічна катастрофа, що насувається; по-третє, демографічний

дисбаланс; по-четверте – зростаюча нерівномірність і розрив в економічному, індустріальному, інформаційному розвитку різних країн світу, і нарешті, по-п'яте, прискорений розвиток високих наукових технологій та інформаційних процесів відбувається лише в декількох розвинутих країнах світу [30].

Відповідно до цього, інформаційне суспільство забезпечує комплексний та органічний розвиток людини, створює для неї необхідні умови духовного розвитку, нарощення національного людського капіталу як основи розвитку нового типу соціальної організації. Для більшості країн світу, які включились у процес формування інформаційного суспільства, притаманними є стандартизовані умови розвитку, оскільки здебільшого воно має глобальне спрямування.

Розвиток інформаційного суспільства на сучасному етапі має супроводжуватися як модернізацією соціально-економічних структур, так і створенням нових. Однією із таких структур має бути структура на яку покладається реалізація послуг електронного бізнесу. Необхідно також відзначити, що виникнення інформаційного суспільства стало можливим завдяки розвитку інформаційних технологій: появі цифрових способів обробки інформації; бурхливому розвитку електроніки; опануванню людиною космосу і створенню супутникових технологій зв'язку; розробці інформаційних мережевих технологій і створенню Інтернету [31]. Це своєю чергою, вимагає нового інституційного обґрунтування засад розвитку інформаційного суспільства та його впливу на електронну комерцію. Одна з найважливіших рекомендацій “Плану Дій” [32] Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства наголошує на тому, що успішна розробка і реалізація електронних стратегій можливі лише на основі діалогу і розвитку партнерства [33].

На думку А. Колодко, “останнє десятиріччя ХХ століття стало періодом переорієнтації міжнародних економічних та політичних систем в глобальному напрямку. Поширення міжрегіонального виробництва, дерегуляція комерційної сфери та підвищений рівень взаємозалежності між державами зумовили нагальну необхідність перегляду та трансформації політичних, економічних, інституційних та правових систем із національного рівня до міжнародного” [34].

За умов правильного використання інформаційно-комунікаційні технології стають потужним засобом електронного залучення, економічного розвитку та демократизації суспільних процесів. Таким чином, інформаційне суспільство є новою фазою розвитку передових країн, основу якої становлять інноваційно-інформаційні технології. Все більше людей “втягується в розмаїття інформаційно орієнтованих типів робіт. Наукові й технічні працівники збирають і продукують інформацію, менеджери й фахівці опрацьовують її, викладачі й працівники комунікаційної сфери поширюють її. Цей процес інформатизації не залишає жодну сферу соціальної активності: від повсякденного життя до міжнародних відносин та від сфер дозвілля до виробничих відносин” [35].

Висновки

Здійснений нами теоретико-методологічний аналіз дозволив розкрити сутність інформаційного суспільства та вказати на особливості його впливу на становлення електронного бізнесу в Україні. Відповідно до цього систематизовано основні дослідницькі підходи до розуміння сутності, специфіки та основних методологічних аспектів становлення та розвитку інформаційного суспільства на сучасному етапі соціально-економічного та політичного розвитку.

На підставі здійсненого нами дослідження ідентифіковано основні тенденції розвитку інформаційного суспільства у сучасному західноєвропейському світі, відповідно до чого обґрунтовано появу у світовому виробничому процесі двох якісно нових обставин: перетворення інформаційної сфери в лідируючий сектор економіки та об'єктивацію вартості інформації, які дозволяють чітко простежити основні тенденції розвитку інформаційного суспільства.

Доведено, що важливим фактором ефективності функціонування інформаційного суспільства є реалізація соціально-економічної політики держави, спрямованої на реалізацію технологій електронної комерції. Таким чином порушується питання про доцільність розкриття сутності, основних форм та видів електронної комерції, що закладає перспективи подальших розвідок у контексті розгляду згаданої проблематики в межах науки державного управління.

У такому контексті запропоновано розуміння електронного бізнесу як нової парадигми державного управління, що в умовах інформаційної доби спрямований на те, аби створити більш гнучку й результативну ринково-орієнтовану систему суспільного управління, спрямовану на клієнта-громадянина. Запровадження цієї парадигми обумовлює створення нових інституцій та механізмів у практику управлінської діяльності, перегляду процедур прийняття рішень із метою підвищення їх ефективності та результативності.

Література

1. Machlup F. Production and Distribution of Knowledge in the United States [Text] / F. Machlup. — Princeton : [s. n.], 2002. — 238 p.
2. Trade Facilitation and E-Commerce in the ESCWA Region // Economic and Social Commission for Western Asia [Text]. — N.-Y. : UN, 2001. — 74 p.
3. Schumpeter J. Essays on economic topics [Text] / J. Schumpeter. — N.-Y. : [s. n.], 2009. — 327 p.
4. Panagariya Arvind. E-commerce, WTO and developing countries [Text] / Panagariya Arvind ; UNCTAD. — N.-Y. ; Geneva : UN, 2009. — 24 p.
5. Лайон Д. Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії [Електронний ресурс] / Д. Лайон. — Режим доступу : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lajon.html>.
6. Там само.
7. Нордстрем К. Бизнес в стиле фанк: Капитал пляшет под дудку таланта [Текст] / К. Нордстрем, Й. Риддерстрале. — СПб. : Прогресс, 2000. — 168 с.
8. Белл Д. Социальные рамки информационного общества / Д. Белл // Д. Белл Новая технократическая волна на Западе / Д. Белл. — М. : Прогресс, 1986. — 330 с.
9. Там же. — 330 с.
10. Там же. — 330 с.
11. Там же. — 330 с.
12. Тоффлер О. Третья волна [Текст] / О. Тоффлер. — М. : [б. в.], 2001. — 389 с.
13. Dictionary of Marketing Terms // American Marketing Association [Electronic resource] : comprehensive resource covering day-to-day marketing terminology. — Chicago : American Marketing Association, 2009. — Access mode : <http://www.marketingpower.com/live/mg-dictionary.php>.
14. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура [Текст] / М. Кастельс. — М. : [б. и.], 2000. — 470 с.
15. Там же. — 470 с.

16. Бжезинский З. Выбор. Глобальное господство или глобальное лидерство [Текст] / З. Бжезинский. — М. : [б. и.], 2004. — 348 с.
17. Тоффлер О. Третья волна... — 389 с.
18. Тоффлер О. Третья волна... — 389 с.
19. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура... — 470 с.
20. Иноземцев В. Л. Технологический прогресс и социальная поляризация в XXI столетии / В. Л. Иноземцев // Полис [Текст]. — 2000. — № 6. — С. 28—39.
21. Ракигов А. И. Философия компьютерной революции [Текст] / А. И. Ракигов. — М. : Политиздат, 1991. — 287 с.
22. eMA Glossary // eMarketing Association [Electronic resource] : eMA Glossary of Terms and Phra tronic data. E. Greenwich: eMarketing Association, 1999 – 2004. — Access mode : <http://emarketingassociation.com/members/glossary/index.htm/>.
23. Ракигов А. И. Философия компьютерной революции [Текст] / А. И. Ракигов — М. : Политиздат, 1991. — 287 с.
24. Клименко І. В. Технології електронного врядування [Текст] / І. В. Клименко, К. О. Линьов. — К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. — 192 с.
25. Там само. — 192 с.
26. Там само. — 192 с.
27. Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту [Текст] / О. В. Матвієнко. — К. : Фоліант, 2004. — 128 с.
28. Згуровський М. Суспільство знань та інформації – тенденції, виклики, перспективи [Електронний ресурс] / М. Згуровський. — Режим доступу : <http://eukraine.info/c/index.php?option=content&task=view&id=120&Itemid=30>.
29. Дубов Д. Інформаційна безпека в умовах впровадження електронного урядування / Д. Дубов // Вісник книжкової палати [Текст]. — 2006. — № 7. — С. 34—38.
30. Там само. — С. 34—38.
31. Евдокимов Н. В. Основы контентной оптимизации. Эффективная Интернет-коммерция и продвижение сайтов в Интернет [Текст] / Н. В. Евдокимов. — М. : Диалектика : Вильямс, 2007. — 154 с.
32. Deitel Н. М. e-Business and e-Commerce for Managers [Text] / Deitel Н. М., Deitel Р. J., Steinbuhler К. — N.-Y. : Upper Saddle Prentice-Hall. 2001. — 794 p.
33. Ibid. — 794 p.
34. Колодюк А. В. Проект “Національні Стратегії Розвитку Інформаційного Суспільства України: пріоритет для соціально-економічного розвитку України. “Інформаційне Суспільство. Шлях України” [Текст] / А. В. Колодюк. — К. : [б. в.], 2004. — 418 с.
35. Гордеев К. Сетевое общество – исторический тупик человечества [Электронный ресурс] / К. Гордеев. — Режим доступа : <http://www.kongord.ru/Index/Screst/sk90-13.htm>.

O. Vorobyova

**INFORMATION SOCIETY AND ITS IMPACT
ON E-BUSINESS DEVELOPMENT**

The basic theoretical and methodological analysis of information society essence is carried out, major methodological problems of its formation are determined. Modern research approaches to its understanding by Western-European and post-Soviet science, allowing identifying its direct influence on e-business development and implementation of related information and communication technologies in social and economic spheres of the state are shown.

Key words: information society, information technologies, information economy, e-business, e-commerce.